

Örebro Universitet

Datum 2004-03-26

Dnr 32-2003-0324

701 82 ÖREBRO

Örebro universitets årsredovisning 2003

Riksrevisionen har granskat Örebro universitets årsredovisning, beslutad 2004-02-19. Syftet har varit att bedöma om årsredovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Riksrevisionen vill efter granskningen av årsredovisningen och avlämnandet av revisionsberättelse fästa styrelsens uppmärksamhet på nedanstående. Vi har under året även utfört viss granskning av universitetets projektredovisning som också avrapporteras i denna rapport.

Granskningen har utförts i samarbete mellan revisorerna Anna Lagerkvist, Louise Münt och Marie Örtengren.

Riksrevisionen önskar information senast 2004-04-27 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

1. Brister avseende externfinansierade projekt

Riksrevisionen bedömer att det under år 2003 har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen inom universitetet avseende externfinansierade projekt. Bristande styrning har skapat oklarheter på institutionerna avseende hur principer ska tillämpas och redovisning ska ske. Riksrevisionens iakttagelser på området redovisas mer detaljerat i en revisionspromemoria till universitetet.

Riksrevisionen kan konstatera att brister i styrning och redovisning av externfinansierade projekt har lett till felaktiga uppgifter i universitetets resultat- och balansräkning samt till en felaktig fördelning av intäkter och kostnader per verksamhetsgren i årsredovisningen. För avgiftsfinansierad verksamhet finns även risk att kravet om full kostnadstäckning¹ inte uppnås.

Vi har exempelvis funnit ett större projekt² som är avslutat och därför sannolikt borde ha slutredovisats i redovisningen. Universitetets resultat för år 2003 borde därmed ha varit 2,4 mnkr högre. Bidrag som har utbetalats till projektet var avsett att användas till uppbyggnad av forskning inom teknik och naturvetenskap under perioden 2000-2002. Enligt uppgift är projektet avslutat och beslut om disposition av återstående medel ska fattas av fakultetsnämnden.

¹ Avgiftsförordningen (1992:191) 5 §.

² Projekt Z113 avseende U2000-medel.

Projektredovisningen har tidigare granskats av såväl Riksrevisionsverket³ som universitetets internrevision⁴. Universitetet har under år 2004 fastställt rutiner för redovisning av externfinansierade projekt. Rutinerna ska börja tillämpas på nya projekt fr.o.m. den 1 april 2004. Riksrevisionen bedömer att det därmed finns bättre förutsättningar för rättvisande redovisning av externfinansierade projekt när de nya rutinerna börjar tillämpas. Riksrevisionen anser dock att rutinen saknar väsentliga principbeslut om när och vilka direkta kostnader som ska belasta projekt samt hur indirekta kostnader ska fördelas på projekt. Under en övergångsperiod, tills de nya rutinerna har blivit kända och tillämpas konsekvent inom myndigheten, är det även angeläget att extra kontrollåtgärder vidtas för att säkerställa rättvisande redovisning och korrekt finansiering.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att rutinen kompletteras med väsentliga principbeslut om när och vilka direkta kostnader som ska belasta projekt samt hur indirekta kostnader ska fördelas på projekt. Dessutom bör extra kontrollåtgärder vidtas, såväl under löpande år som i samband med delårsbokslut och årsredovisningsarbete.

2. Fel uppgifter angående ackumulerade överskott

Ackumulerat överskott i avgiftsbelagd verksamhet

Enligt regleringsbrev⁵ ska universitetet redovisa ackumulerat överskott i avgiftsbelagd verksamhet enligt kapitalförsörjningsförordningen⁶. I de fall det balanserade överskottet uppgår till mer än 10 % av omsättningen inom den avgiftsfinansierade verksamheten skall myndigheten lämna förslag till regeringen om hur överskottet skall disponeras.

Universitetet har inte lämnat denna uppgift i årsredovisningen. Universitetet har skickat en separat skrivelse⁷ till regeringen om detta överskott, men inte heller i denna skrivelse har återrapporteringskravet uppfyllts.

I årsredovisningen saknas uppgift om det ackumulerade överskottet beräknat i procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning. Läsaren måste själv göra denna beräkning, varför det inte tydligt framgår att universitetet omfattas av detta återrapporteringskrav. Vidare är redovisningen mot återrapporteringskravet otillräcklig p.g.a. att universitetet inte har lämnat förslag till regeringen hur överskottet ska disponeras.

Bristerna i årsredovisningen kompenseras enbart delvis genom den separata skrivelsen. Ackumulerat överskott i avgiftsbelagd verksamhet anges felaktigt

³ RRV dnr: 30-2002-0457, daterad 2003-04-29.

⁴ Granskningsredogörelse internrevision, Örebro universitet 2001.

⁵ Regeringsbeslut nr 55, U2002/4735/DK, 2002-12-19, (s. 12, pkt 5, 2:a meningen)

⁶ Kapitalförsörjningsförordning (1996:1188) 23 §.

⁷ Disposition av överskott i avgiftsfinansierad grundläggande högskoleutbildning, Dnr: CF 30-93-2004, 2004-02-18.

till 25.061 tkr. (Korrekt belopp borde enligt uppgift på s.40 i årsredovisningen vara 17.677 tkr.)

Riksrevisionen beräknar det ackumulerade överskottet i den avgiftsbelagda verksamheten till 38,7 %. När omsättningen reduceras med intäkter av s.k. §4-avgifter⁸, ökar relationen till 47,1 %.

I såväl årsredovisningen (s.52) som i skrivelsen hänvisar universitetet till att överskott i huvudsak hänförs till överskott från den period då vårdhögskolan bedrevs på uppdrag av landstinget. Universitetet lämnar dock inget förslag till regeringen angående hur överskottet ska disponeras.

Ackumulerat överskott i icke avgiftsbelagd verksamhet

Enligt regleringsbrev¹⁰ ska universitetet även redovisa ackumulerat resultat för icke avgiftsfinansierad verksamhet. De uppgifter som universitetet lämnar i årsredovisningen (s.52) är felaktiga. Universitetet anger att överskottet uppgår till 10,9 %, medan det egentligen bara uppgår till 8,7 %. Därmed skulle inte uppgifter om förhållandet behöva lämnas i årsredovisningen. Orsaken till skillnaden är att universitetet har gjort beräkningen på felaktiga grunder.

Eftersom årets resultat i den icke avgiftsfinansierade verksamheten är ett underskott (-15.781 tkr), borde universitetet ha förklarat hur detta har uppstått.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att universitet fortsättningsvis säkerställer att återrappporteringskrav avseende myndighetskapitalet redovisas korrekt i enlighet med regeringens krav.

3. Avgiftsbelagd verksamhet återrappoterar fel

Enligt regleringsbrev¹¹ skall avgiftsbelagd verksamhet särredovisas enligt samma struktur som den budget som anges i regleringsbrev. Universitetet har redovisat detta i årsredovisningen (s.40). Beloppen är emellertid felaktiga av två skäl. Inledningsvis ingår inte samtliga intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen, reducerat med s.k. § 4-avgifter¹², i redovisning av intäkter i avgiftsfinansierad verksamhet. Vidare ingår vissa intäkter av bidrag i redovisningen av avgiftsfinansierad verksamhet, vilka inte ska ingå.

Universitetet redovisar (s.40) att 2003 års intäkter i den avgiftsbelagda verksamheten är 24.375 tkr. Riksrevisionen beräknar att beloppet istället borde

⁸ Avgifter som tas ut med stöd av avgiftsförordningen (1992:191) 4 §.

¹⁰ Regeringsbeslut nr 55, U2002/4735/DK, 2002-12-19, (s. 12, pkt 5, fr.o.m. 3:e meningen).

¹¹ Regeringsbeslut nr 55, U2002/4735/DK, 2002-12-19, (s.14, pkt 9) samt regeringsbeslut nr 7, U2003/3743/UH, 2003-11-27, (s.3, pkt 12).

¹² Avgifter som tas ut med stöd av avgiftsförordningen (1992:191) 4 §.

motsvara universitetets intäkter av avgifter och andra ersättningar reducerat med s.k. §4-avgifter och uppgå till 37.500 tkr.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att universitet fortsättningsvis säkerställer att återrapporteringskrav angående avgiftsbelagd verksamhet redovisas korrekt i enlighet med regeringens krav.

Biträdande revisionschef Marie Örtengren har beslutat i detta ärende. Revisionsledare Anna Lagerkvist har varit föredragande. Revisionschef Anders Hjerstrand har deltagit i den slutliga handläggningen.

Marie Örtengren

Anna Lagerkvist

Kopia för kännedom:

Utbildningsdepartementet

Finansdepartementet/budgetavdelningen